

Dosarul nr. 2ra-1437/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. S. Bragarenco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, A. Panov)

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anastasia Cucovici împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni și Primăriei satului Fîrlădeni, raionul Căușeni cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, a fost casată hotărârea din 02 martie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată:

La data de 01 noiembrie 2017 Anastasia Cucovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Verei Colomicenco, intervenienți accesorii Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni și Oficiul Cadastral teritorial Căușeni, filiala ÎS „Cadastru” cu privire la rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 03 septembrie 1996 Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni a înregistrat cu nr. 190 în proprietate privată terenul agricol cu suprafața de 0,47 ha pe numele soțului ei Cucovici Vasile, care a decedat la 11 noiembrie 2007.

A indicat că la 13 mai 2008, în temeiul certificatului de moștenitor legal nr. 1850 și a certificatului de proprietate nr. 1849 din 13 mai 2008, a fost înregistrat la organul cadastral dreptul ei de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX și suprafața atribuită de 0,3808 ha.

Reclamanta a susținut că până în prezent se folosește de acest teren, pe care este construită casa de locuit.

A menționat că în luna iulie 2017 a hotărât să conecteze gospodăria la gaz, însă, când au venit reprezentanții de gazificare au anunțat-o că terenul ocupat nu corespunde documentației. Astfel, împreună cu copiii, s-au deplasat la Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni unde a primit confirmarea cu privire la adevărarea faptului apartenenței terenurilor aferente construcțiilor cu numerele cadastrale.

Din confirmare s-a stabilit că la înregistrarea terenurilor aferente au fost constatate erori și anume, terenul cu nr. cadastral XXXXX este înregistrat după Anastasia Cucovici, însă în realitate pe acest teren este amplasată casa de locuit al cet. Vicol Anna, iar terenul cu nr. cadastral XXXXX este înregistrat după Colomicenco Valeriu, decedat la 03 mai 2012, pe când în realitate este locuința Anastasiei Cucovici.

A solicitat obligarea Oficiului Teritorial Căușeni de a rectifica înscrierile din Registrul bunurilor imobile cu schimbarea numărului cadastral XXXXX cu numărul cadastral XXXXX și invers, numărul cadastral XXXXX de schimbat cu numărul cadastral XXXXX, ținându-se cont de faptul că terenul cu numărul cadastral XXXXX nu poate fi alături cu numărul cadastral XXXXX pe planul cadastral.

La 19 decembrie 2017, Anastasia Cucovici a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Primăriei com. Fîrlădeni, r-nul Căușeni și Oficiului Cadastral Teritorial Căușeni, intervenient accesoriu Vera Colomicenco cu privire la obligarea de a rectifica înscrierile în Registrul bunurilor imobile potrivit documentelor care confirmă real dreptul de proprietate al reclamantei asupra bunurilor imobile, încasarea din contul pârâților, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 436 de lei achitată pentru serviciile acordate de OCT și sumei de 491 lei – cheltuieli de transport, precum și încasarea sumei de 23 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilegale ale pârâților.

În motivarea cererii suplimentare, reclamanta a indicat că în urma erorilor admise de către pârâți la înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenului aferent caselor de locuit, a suportat cheltuieli care urmează a fi încasate din contul acestora cu titlu de prejudiciu material. De asemenea, în urma acțiunilor ilegale ale pârâților prin întocmirea greșită a titlurilor de proprietate asupra bunurilor imobile care îi aparțin, i-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice, care, fiind în etate, au influențat în mod considerabile starea sănătății ei.

Prin încheierea protocolară din 19 decembrie 2018 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Vicol Anna.

Prin încheierea protocolară din 23 mai 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Ion Colomicenco și Elena Colomicenco.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta a depus mai multe cereri de concretizare a pretențiilor din acțiune, ultima cerere fiind depusă la 16 octombrie 2019, prin care Anastasia Cucovici a indicat în calitate de pârâți Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni și Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni, fără a mai indica intervenienți accesorii, solicitând repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului material constituit din suma de 1243 de lei – costul serviciilor acordate de Serviciul

Cadastral Teritorial Căușeni, 1643 de lei – cheltuieli de transport, 2700 de lei – cheltuieli de executare, precum și repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei și încasarea în mod solidar din contul pârâților a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

Reclamanta a invocat suplimentar că prin hotărârea din 15 august 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a dispus radierea înscrierii lui Valeriu Colomicenco în calitate de proprietar al terenului cu destinația construcției locative cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2974 și a construcțiilor amplasate pe acest teren, cu dispunerea înscrierii Anastasiei Cucovici în calitate de proprietar al terenului cu destinația construcției locative nr. cadastral XXXXX și a construcțiilor amplasate pe acest teren. La fel, s-a dispus radierea înscrierii Aculinei Sorocean în calitate de proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX și înscrierea lui Valeriu Colomicenco în calitate de proprietar al terenului cu nr. cadastral XXXXX. Totodată, instanța de judecată a dispus radierea înscrierii Anastasiei Cucovici în calitate de proprietar al terenului cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 0,3808 ha și al construcțiilor amplasate pe acest teren.

Prin hotărârea din 02 martie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, acțiunea depusă de Anastasia Cucovici a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 27 martie 2020 Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, a declarat apel împotriva hotărârii din 02 martie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic și a fost casată hotărârea din 02 martie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, fiind pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă Anastasia Cucovici a fost admisă parțial. S-a încasat de la Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni în beneficiul Anastasiei Cucovici prejudiciul material cauzat cu titlu de servicii acordate de IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni în mărime de 1243 de lei, cheltuieli de executare în mărime de 2700 de lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, în total 6943 de lei. În rest, pretențiile cu privire la încasarea cheltuielilor de transport, de asistență juridică și repararea prejudiciului moral, au fost respinse ca neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 47¹ alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, potrivit cărora pentru prejudiciul cauzat ca urmare a înregistrării drepturilor în baza documentelor care confirmă drepturile și planurile cadastrale sau geometrice și care conțin erori comise de autoritățile ce au emis sau perfectat documentele prezentate pentru înregistrarea primară, răspunderea o poartă autoritățile care au emis sau perfectat documentele. Prin urmare, în speță anume Primăria s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni urmează să repare prejudiciul cauzat Anastasiei Cucovici, deoarece organul cadastral a efectuat înscrieri în Registrul bunurilor imobile în baza documentelor prezentate de autoritatea publică locală.

Referitor la pretenția înaintată de Cucovici Anastasia privind încasarea cheltuielilor suportate cu titlu de deplasări pentru transport în mărime de 1643 de lei, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată și neprobată, deoarece Anastasia Cucovici nu a demonstrat că, cheltuielile conform bonurilor de plată anexate la materialele cauzei au fost suportate anume în legătură cu prezentul litigiu.

De asemenea, Curtea de Apel Chișinău a conchis că pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral urmează a fi respinsă, deoarece acesta se repară doar în cazurile prevăzute de lege, în speță însă, legea nu prevede repararea prejudiciului moral în cazul unor asemenea litigii.

La data de 19 august 2020 Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii acțiunii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral, cu încasarea în mod solidar din contul Primăriei s. Fîrlădeni și IP „Agenția Servicii Publice” a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și încasarea din contul Primăriei s. Fîrlădeni a cheltuielilor de transport în sumă de 1643 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime integrală de 5000 de lei, în rest decizia instanței de apel să fie menținută.

În motivarea recursului s-a invocat că acțiunea cu privire la repararea prejudiciului material, cât și celui moral, se întemeiază pe prevederile art. 47¹ alin. (1) și (2) și art. 50 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998. Astfel, conform legii, titularul de drepturi căruia i-a fost cauzat un prejudiciu ca urmare a înscrierii sau modificării incorecte în registrul bunurilor imobile ori a refuzului neîntemeiat de a înregistra dreptul, săvârșite de registrator cu vinovăție, beneficiază de o compensație.

Reprezentantul recurenteii a menționat că instanța de apel, respingând pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de transport în mărime de 1643 de lei, a ignorat faptul că materialele cauzei conțin probe incontestabile care confirmă că Anastasia Cucovici, reprezentată prin procura din 27 mai 2017 de către fiica Valentina Arsenii, anexată la dosar, fiind domiciliată în mun. Chișinău, s-a deplasat în or. Căușeni pentru a obține extrasele din Registrul bunurilor imobile, planurile cadastrale de la SCT Căușeni, precum și pentru efectuarea măsurărilor la fața locului.

Prin urmare, instanța de apel, deși a încasat costul serviciilor acordate de Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni în mărime de 1243 de lei, neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor de transport suportate anume pentru a obține actele necesare de la organul cadastral.

De asemenea, avocatul Arcadii Crainic consideră că instanța de apel neîntemeiat a încasat cheltuielile de asistență juridică doar în mărime parțială de 3000 de lei, or, suma de 5000 de lei achitată pentru serviciile avocatului este una reală, necesară și rezonabilă.

A mai indicat că, în urma acțiunilor ilegale ale intimaților, manifestate prin întocmirea greșită a titlurilor de proprietate a bunurilor imobile care aparțin recurenteii,

ultima a suportat suferințe psihice, care influențează starea sănătății ei, deoarece Anastasia Cucovici suportă în continuare cheltuieli materiale nejustificate din cauza iresponsabilității intimaților, care au atentat în mod inadmisibil la dreptul de proprietate asupra bunului imobil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 30 iunie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa avocatului Arcadii Crainic la data de 14 iulie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 6224 (f.d. 26, volumul II), însă la materialele cauzei lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 19 august 2020, este în termen.

La 10 septembrie 2020, copia recursului declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, a fost expediată în adresa intimaților IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni și Primăria satului Fîrlădeni, raionul Căușeni, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 56, volumul II).

La 13 octombrie 2020, Serviciul Cadastral Teritorial Căușeni a depus referință, prin care a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil, menționând că decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Anastasia Cucovici, reprezentată de avocatul Arcadii Crainic, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic